

DATUM
2025-10-10
ERT DATUM
2025-06-17

DIARIENR
2025/160-4
ER BETECKNING
KN2025/01049

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)

Statskontoret bedömer att de elva förslag som rör lagändringar ligger utanför myndighetens ansvarsområde och lämnar därför dessa förslag okommenterade. Statskontoret har endast tagit ställning till de förslag som vi bedömer kan hänföras till den offentliga förvaltningens funktionssätt.

Statskontoret tillstyrker förslaget om utökat statligt ansvar för skyddsåtgärder längs vissa kuststräckor

Statskontoret tillstyrker utredarens förslag om ett utökat statligt ansvar för skydd när havet stiger.

Eftersom frågan om hur risken för översvämningar ska mötas inte enbart är en kommunal angelägenhet är det viktigt att staten tydliggör var det finns ett nationellt intresse av permanent kustskydd samt gör det till ett statligt ansvar att uppföra sådana.

Statskontoret anser att det är rimligt att staten har en aktiv roll i planeringen och uppförandet av kustskydd där riksintressen hotas av förhöjda havsnivåer. Vi bedömer att utredarens förslag om en beredningsprocess för att tydliggöra statens roll är genomarbetat och väl avvägt.

Statskontoret avstyrker förslaget om privat medfinansiering av klimatanpassningsåtgärder

Statskontoret avstyrker utredarens förslag om en medfinansieringsmodell för kommunala klimatanpassningsåtgärder.

Beslut som fattas av offentliga aktörer och som har betydande ekonomiska konsekvenser för enskilda bör präglas av förutsebarhet och rimlighetsavväganden. Det är enligt vår mening viktigt för att upprätthålla allmänhetens förtroende för offentligt beslutsfattande. Vi bedömer att utredarens föreslagna medfinansieringsmodell inte fullt ut uppfyller dessa kriterier.

Eftersom konceptet medfinansieringsområde införs i samband med den föreslagna modellen finns det i dag ingen fastighetsägare som vid förvärv har haft möjlighet att ta höjd för en eventuell avgift för en klimatanpassningsåtgärd. I takt med att systemet byggs ut kommer fastighetsägare riskera att få oväntade och ibland omfattande kostnadskrav för åtgärder som nära angränsar till kommunens ansvar för den lokala infrastrukturen.

Den föreslagna medfinansieringsmodellen möjliggör för kommuner att ta ut avgifter som kan få långtgående ekonomiska konsekvenser för enskilda. Det finns en uppenbar risk att vissa fastighetsägare skulle ha svårt att hantera avgiften eller inte kunna hantera den alls. Vi bedömer också att modellen riskerar att leda till ett stort antal rättsprocesser när fastighetsägare bestrider kommunens beslut med anledning av till exempel en annan bedömning av risken för skador på grund av naturhändelser, att kostnaderna de åläggs enligt fördelningsnyckeln är orimliga eller att kommunens beräkning av totalkostnaden för åtgärden är för hög. Det skulle i sig föra med sig bland annat ökade kostnader för domstolsväsendet.

Vi noterar att förslaget enligt utredaren i strikt mening är förenligt med egendomsskyddet i grundlagen men bedömer, mot bakgrund av risken för vittgående konsekvenser för enskilda och förtroendeskada för stat och kommun, att det inte är en lämplig åtgärd att vidta.

Annelie Roswall Ljunggren

Andreas Hagström